Κυριακὴ τῆς Ἀπόκρεω (Ματθ. κε΄, 31-46)
26 Φεβρουαρίου 2006

Ὁλόκληρη ἡ προβληματικὴ τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, τῆς Κυριακῆς τῆς κρίσεως, ἑστιάζεται ἐπάνω σὲ μιὰ κατάφαση καὶ σὲ μιὰ ἄρνηση. «Ἐδώκατε» ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ «οὐκ ἐδώκατε» ἀπὸ τὴν ἄλλη. Καὶ ἐκεῖνο ποὺ βαραίνει τὴ θετικὴ πλευρά, εἶναι ἡ ἀγάπη. Γιατὶ ἡ ἀγάπη στὴν πραγματική της ὄψη εἶναι μιὰ «δόσις».

Ὅπου ὑπάρχει αὐτὴ ἡ «δόσις», ἐκεῖ καὶ ἡ ἀγάπη. Κι ὅπου ὑπάρχει ἀγάπη πρὸς τοὺς συνανθρώπους, ἐκεῖ ὑπάρχει καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Γι᾽ αὐτὸ «εὐλογημένοι» ὅσοι ἀγαποῦν, «κατηραμένοι» ὅσοι δὲν ἔχουν ἀγάπη καὶ ἔλεος πρὸς τοὺς ἀδελφούς.

Αὐτὴ ἡ «δόσις», ἡ οὐσία τῆς ἀγάπης, δὲν ἔχει ὅρια, μήτε μπορεῖ νὰ μπεῖ στὴ λογικὴ τῆς ἀριθμητικῆς. Δηλαδὴ δὲν μετριέται εἴτε αὐξανόμενη εἴτε ἐλαττώμενη. Γιατὶ ἔτσι ἀπὸ γεγονὸς ποιότητας, μετατρέπεται σὲ κατάσταση ποσότητας. Ἡ «δόσις» λοιπὸν δὲν ἔχει κανένα ὅριο, μήτε πρὸς τὰ ἐπάνω, μήτε πρὸς τὰ κάτω. Ἔτσι καὶ ἐκεῖνος ποὺ ἔχει, δίνει τὰ πολλὰ κι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει, τὰ λίγα.

Μὰ ἐκεῖνο ποὺ διακρίνει κι αὐτὸν μὲ τὰ πολλὰ κι αὐτὸν μὲ τὰ λίγα, εἶναι ἡ ἀγαθὴ προαίρεση, ἡ ἐλεύθερη βούληση καὶ ἡ ἀνιδιοτελὴς ἀγάπη. Γι᾽ αὐτὸ ἀξίζει περισσότερο ἡ «δόσις» ποὺ γίνεται μὲ κόπο καὶ ὑστέρημα, ἀπὸ τὴ «δόσι»τῶν πλουσίων, ποὺ πραγματώνεται μὲ εὐκαιρία καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματος.

Ἄλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἐπαινεῖ καὶ συγχαίρει τὴν χήρα τὴν φτωχή, ποὺ ἔβαλε τὸ δίλεπτο ὡς προσφορὰ στὸ Ναό. «Αὐτὴ ἡ χήρα ἡ φτωχὴ ἔβαλε τὸ περισσότερο ὅλων» λέγει τὸ Εὐαγγέλιο. Γιατὶ ἡ γυναίκα αὐτὴ στερήθηκε καὶ κόπιασε γιὰ τὴ μικρὴ προσφορά της. Ποὺ ὅμως στὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ μεγαλύτερη. Ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς λογαριάζει τὴ «δόσι» τῆς ἀγάπης ὡς πράξη ποιότητας καὶ ὄχι ποσότητας.

Στὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο τῆς κρίσεως, ὁ Χριστὸς μὲ τὸ «ἐδώκατε» καὶ τὸ «οὐκ ἐδώκατε», χωρίζει τοὺς ἀνθρώπους σὲ δύο ὁμάδες. Στοὺς ἀγαθοὺς, ἐλεήμονες καὶ σπλαγχνικοὺς καὶ τοὺς κακούς, ἀνελεήμονες καὶ ἄσπλαγχνους. Σ᾽ αὐτοὺς δηλαδὴ ποὺ τρέχουν νὰ ταΐσουν τοὺς πεινασμένους, νὰ ποτίσουν τοὺς διψασμένους, νὰ φιλοξενήσουν τοὺς ξένους, νὰ ἐνδύσουν τοὺς γυμνοὺς, νὰ ἐπισκεφθοῦν τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς εὑρισκομένους στὶς φυλακές, νὰ ...

Κι ὅλοι αὐτοὶ εἶναι «οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς» καὶ οἱ κληρονόμοι τῆς Βασιλείας Του. Γιατὶ ἐτοῦτοι «οἱ εὐλογημένοι» μὲ τὴ «δόσι» τῆς ἀγάπης, γίνηκαν καὶ οἱ κληρονόμοι. Ἔδειξαν εὐσπλαγχνία στὸν ἀνύμπορο, τὸν φτωχὸ καὶ ἀδύναμο, στὸν ἄρρωστο καὶ φυλακισμένο ἀδελφὸ καὶ μ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπο ὑπηρέτησαν τὸν ἴδιο τὸν Χριστό, κατὰ τὸν λόγον Του: «Ἐφ᾽ ὅσον κάνατε τὴν φιλανθρωπία σὲ κάθε ἕνα ἀπ᾽ αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς μου τοὺς ἐλαχίστους, εἶναι ὡσὰν νὰ τὸ κάνατε σὲ ἐμένα...».

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐλέους μὲ τὸ «ἐδώκατε» αἰσθάνονται εὐτυχεῖς, γιατὶ μπόρεσαν μέσα ἀπὸ τὸ ὑστέρημα ἢ τὸ περίσσευμά τους, νὰ σταθοῦν βοηθοὶ στοὺς ἐλαχίστους ἀδελφοὺς τοῦ Χριστοῦ. Νὰ δείξουν πὼς ἀγαποῦν καὶ προσφέρουν δίχως νὰ προσμένουν ἀνταμοιβή. Καὶ δίχως νὰ ὑπολογίζουν ἂν αὐτὸ κοστίζει ἢ ὄχι.

Οἱ ἀνελεήμονες δὲ καὶ οἱ ἄσπλαγχνοι ἔμειναν χωρὶς τὴ «δόσι» τῆς ἀγάπης καὶ ἄκουσαν ἀπὸ τὸ Χριστὸ τὸ «οὐκ ἐδώκατε». Δὲν ἔδωσαν γιατὶ φοβήθηκαν μὴν χάσουν, μὴν ἐλαττώσουν τὰ ἀγαθά τους. Μὴ τὰ στερηθοῦν. Ἐπειδὴ ἔχουν στηρίξει ὁλόκληρη τὴν ζωή τους ἐπάνω σ᾽ αὐτά. Καὶ νομίζουν πὼς μόνο τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ ἐξασφαλίζουν τὴν ζωή.

Αὐτοὶ βεβαίως δὲν κατάλαβαν τίποτε γιὰ τὴν ποιότητα καὶ ἔμειναν προσκολλημένοι στὴν ποσότητα. Τὰ πολλὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ. Τὶς μεγάλες καὶ πανάκριβες περιουσίες. Τὰ μεγάλα καὶ πλούσια σπίτια. Τὰ καλὰ καὶ ἀκριβὰ αὐτοκίνητα. Τὴν σπουδαία καὶ ὑψηλὴ θέση. Καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλα ἐγκόσμια πράγματα, ποὺ μᾶλλον φουσκώνουν τὸν ἄνθρωπο μὲ ἔπαρση καὶ καύχηση. Εἶναι δὲ τόση ἡ σύνδεσή του καὶ ἡ ἐξάρτηση, ποὺ μόλις τὰ χάσει, χάνει κάθε νόημα γιὰ τὴ ζωή.

Εἶναι πράγματι τραγικό, ὄχι φυσικὰ γιατὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀγαθὰ, μὰ γιατὶ δὲν βλέπει τὴ ζωὴ πέραν ἀπ᾽ αὐτά. Γιατὶ γύρω του μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν οἱ ἀδύναμοι ἀδελφοί τοῦ Χριστοῦ ποὺ περιμένουν νὰ τοὺς θυμηθεῖ. Νὰ κάνει τὴ «δόσι» τῆς ἀγάπης καὶ νὰ αἰσθανθεῖ πὼς ἡ χαρὰ δὲν εἶναι μόνο στὸ νὰ ἀπολαμβάνει ὁ ἴδιος τὰ ἀγαθά του, μὰ κι ὅταν κάνει τοὺς ἄλλους νὰ χαίρονται γιατὶ ἔκανε τὸ καθῆκον του πρὸς αὐτούς.

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ἐπάνω σὲ μιὰ «δόσι» στηρίζεται ὁλόκληρο τὸ νόημα τῆς ἀγάπης. Γιατὶ ἀπεγκλωβίζει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ καβούκι του. Γιατὶ αἰσθάνεται πὼς γύρω του ὑπάρχουν ἀδελφοί του, οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ περιμένουν νὰ τὸν δοῦν νὰ δίνει. Καὶ νὰ σκορπάει τὸ χαμόγελο στὸν πεινασμένο, τὸν ἄρρωστο, τὸν ξένο...

Ἐὰν πιστεύουμε, καὶ πρέπει νὰ πιστεύουμε, στὸν ἄνθρωπο, τότε ἔχουμε ἀγάπη. Γιατὶ

ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει πίστη, μὰ δυσπιστία, φόβος καὶ ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης, ἐκεῖ δὲν ὑπάρχει ἀγάπη. Γι᾽ αὐτὸ «γιὰ κείνους ποὺ πιστεύουν κι ἀγαποῦν δὲν ὑπάρχουν προβλήματα». Παρὰ μονάχα ἡ εὐλογία καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ.

Ἀρχιμ. Ν.Π.